FLYGBLAD
STATENS VÄXTSKYDDSANSTALT 1932
N:r 37. 1937

SÄCKYNGELSJUKAN.

ETT OBSERVANDUM FÖR BIODLARE.

Under den gångna våren och försommaren ha till anstalten insänts prov på biyngel, som vederbörande biodlare misstänkt vara smittade av »nymfpest», »kylskadade» o. s. v. En del av dessa prov ha emellertid visat sig vara angripna av den s. k. säckyngelsjukan, som tidigare ej med säkerhet iakttagits i vårt land. Sannolikt är sjukdomen ganska utbredd i Sverige, varför anstalten kommer

Foto G. Notini

T. v. en bilarv, angripen av säckyngelsjuka, t. h. en frisk larv.

att studera den närmare. Det är därför av vikt, att biodlarna hålla ögonen öppna för sjukdomen ifråga och till anstalten insända prov på yngel, som kan misstänkas vara dött i säckyngelsjuka.

Säckyngelsjukan är förut känd bl. a. från U. S. A. och många av de europeiska länderna. Eftersom sjukdomssymptomen av den ovane lätt förväxlas med de symptom, som orsakas av bl. a. nymfpesten, skall här lämnas en kortfattad redogörelse för den nya sjukdomen.

Sjukdomen uppträder endast hos larverna och ger sig tillkänna först sedan de infekterade larverna dött, vilket i allmänhet sker omedelbart efter det att cellerna blivit täckta. Liksom vid angrepp av nymfpest och andra biyngelsjukdomar, ser man ofta, att cellocken blivit perforerade vid binas försök att avlägsna det döda ynglet. Någon gång händer det, att cellerna ej förseglats eller att celllocken blivit ofullständigt utbyggda, så att en större öppning kvarstår. Bäst framträda symptomen om den döda larven tages ut ur cellen. På en nyss död larv bildar bakändan en slapp säck. Innanför larvhuden, som är segare än hos den friska larven, har nämligen samlat sig en klar vätska, i vilken så småningom suspenderas rikligt med degenererande fettceller, som slutligen ge vätskan en kornig konsistens. Färgen, som hos den friska larven är i det närmaste vit, är hos säckynglet i början ljust gul för att så småningom övergå i brunt-svartbrunt. Först mörknar framändan (den närmast cellmynningen belägna ändan) under det att »säcken» något senare får samma färgton. Till följd av larvhudens seghet kan säckynglet relativt lätt dragas ut ur cellerna oskadat. Genom den vattenavdunstning som försiggår, skrumpar larven efter hand samman till en torr, mumieartad (»gondolliknande») massa, som ligger utsträckt på cellens nedre vägg. Sedan larven helt torkat in, kan den lätt skakas ut ur den öppnade cellen. Säckynglet är i det närmaste luktlöst i motsats till yngel, som dött i nymfpest, vilken som bekant åstadkommer en karakteristisk lukt.

Enligt undersökningar utförda av G. F. White orsakas säckyngelsjukan av ett ultravisibelt (osynligt) virus. Genom att filtrera en suspension av krossade larver genom bakterietätt filter, erhöll han ett bakteriefritt filtrat, som visade sig kunna framkalla sjukdomen, då det blandades i binas foder. Smittämnet förstöres hastigt, och enligt utförda försök är det verksamt högst en månad. De nyss döda larverna innehålla ännu verksamt virus, under det att de äldre mer eller mindre mumieartade stadierna synas vara smittfria.

Man kan därför beteckna sjukdomen som relativt godartad, såtillvida att den i allmänhet försvinner av sig själv, utan att biodlaren behöver vidtaga några speciella åtgärder. Innan dess kan den emellertid ha åsamkat vederbörande stor förlust i honungsskörd genom decimering av individernas antal i samhället. Säckyngelsjukan kan uppträda när som helst under året men är vanligast under våren och försommaren. Trots sjukdomens tillsynes godartade karaktär, kan den således vålla odlaren stort ekonomiskt avbräck. Det är därför av vikt att

den bekämpas på tidigt stadium. Några specifika smittreningsmetoder äro ännu ej utarbetade. Endast allmänna förhållningsregler kunna ges. De angripna kakorna böra sålunda avlägsnas, kupan noggrant rengöras samt foderhonungen kokas. I elakartade fall kan Mac Evoy's metod komma till användning.

Statens Växtskyddsanstalt.

Statens växtskyddsanstalt lämnar *kostnadsfritt upplysningar* och *råd* beträffande de odlade växternas sjukdomar och parasiter inom växt- och djurvärlden samt rörande bekämpningsmedel, besprutningsredskap m. m. Den utgiver tre publikationer: MEDDELANDEN, FLYGBLAD och VÄXTSKYDDSNOTISER. Samtliga utdelas gratis till institutioner, bibliotek, skolor m. fl. samt i begränsad omfattning till enskilda personer. Därjämte kunna de till lågt pris erhållas vid rekvisition hos anstalten. Vid beställning av större antal flygblad beräknas självkostnadspris.

Anstaltens adress är fr. o. m. 15 februari 1938

STATENS VÄXTSKYDDSANSTALT, STOCKHOLM 19.

FALU NYA BOKTRYCKERI A.-B.
1 9 3 8